

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Geachte mevrouw Van Ark,

Ter informatie stuur ik u een afschrift van de brief die ik vandaag heb gestuurd aan alle gemeenten, met daarin meerdere aanbevelingen. Daarnaast heb ik zowel aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport als aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een oproep gedaan. Het gaat om het volgende.

Steeds meer signalen over 'zelfredzame' adreslozen

De Nationale ombudsman ontvangt steeds meer signalen over mensen, die dak- of thuisloos zijn geraakt door bijvoorbeeld ontslag, te weinig zzp-inkomsten, echtscheiding of ernstige (hypothek)schulden. Zij kunnen bijvoorbeeld hun (hoge) woonlasten niet meer betalen en vinden op dit moment geen andere (goedkopere) woning. Deze mensen worden door gemeenten als voldoende zelfredzaam gezien. Zij hebben geen psychiatrische of verslavingsproblematiek. Daardoor hebben ze vaak geen toegang tot de maatschappelijke opvang. Een groot deel van hen wil dit ook niet en zoekt andere oplossingen om de ongewenste situatie te overbruggen, bijvoorbeeld door te slapen bij familie en vrienden, in een boot, een auto, een schuur, of een vakantiepark. De overheid denkt dat zij het zelf, of met hulp van hun eigen netwerk, wel redden. Deze veronderstelde zelfredzaamheid blijkt in de praktijk in veel gevallen een illusie. Door stress, tekort aan geld en aan tijd zijn ook deze mensen bezig met 'overleven'. Er is weinig (mentale) ruimte om alles weer op orde te krijgen, vooral omdat zij geen vast woonadres meer hebben. En als zij wel op eigen kracht proberen hun zaken te regelen, lopen zij al snel tegen door de overheid zelf opgeworpen drempels op.

Dit leidt voor deze 'zelfredzame' adreslozen tot de volgende knelpunten:

- inschrijven in de BRP kost in de praktijk nog steeds veel moeite of is niet mogelijk,
- het is ingewikkeld om bij de gemeente het juiste loket te vinden,
- gemeenten hebben onvoldoende oog voor onderliggende problematiek.

Deze knelpunten zijn niet nieuw, maar nog steeds niet opgelost. Ik heb de gemeenten daarom de volgende aanbevelingen gedaan:

- voorkom dat mensen niet staan ingeschreven in de BRP,
- bied adequate ondersteuning en begeleiding om verdere problematiek te voorkomen,
- heb aandacht voor de krapte op de woningmarkt en zoek naar passende oplossingen.

Oproep aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Om mijn aanbevelingen aan de gemeenten kracht bij te zetten heb ik de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, als verantwoordelijke op Rijksniveau voor maatschappelijke ondersteuning, opgeroepen tot het volgende.

Pagina 1/2

Datum
28 maart 2019

Onderwerp
'Zelfredzame' adreslozen

Ons nummer
201809896

Uw kenmerk

Bijlage(n)
Diverse

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

• **Ondersteun gemeenten bij het opvolgen van de aanbevelingen**

Zorg er samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor dat gemeenten worden ondersteund bij het opvolgen van mijn aanbevelingen.

Pagina 2/2

Ons nummer

201809896

• **Laat knellende wetgeving en/of beleid buiten toepassing**

Bezie samen met deze ministeries of knellende wetgeving en/of beleid - veelal gericht op het voorkomen van fraude en misbruik (zoals kortingen op uitkeringen en toeslagen bij het in huis nemen van een (dreigende) dakloze of starter op de woningmarkt) - al dan niet tijdelijk buiten toepassing kan worden gelaten in verband met de krapte op de woningmarkt. Deze benadering biedt voor mensen extra kansen om (tijdelijk) woonruimte te vinden of om in ieder geval mee te kunnen blijven doen in de maatschappij.

Oproep aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Daarnaast heb ik de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als verantwoordelijke op Rijksniveau voor de BRP, opgeroepen om op korte termijn de modelbeleidsregels briefadres die gemeenten hanteren, te evalueren en te toetsen aan de uitgangspunten van de Wet BRP en erop aan te dringen dat deze regels, indien nodig, daarop worden aangepast. Gemeenten dienen hierover te worden geïnformeerd.

Een soortgelijke brief heb ik gestuurd aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan de directeur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Voorts heb ik een afschrift van deze brief gestuurd aan de voorzitter van de Tweede kamer.

Contact

Voor eventuele vragen en/of opmerkingen over deze brief kunt u contact opnemen.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen